

Itsearviointi



Itsearvioinnissa tarkastellaan omaa toimintaa. Tiedon avulla kehitetään ja korjataan hankkeen tai organisaation toimintaa.

Arviointi on hyvä tehdä hankkeen alussa, sovituin välein hankkeen aikana ja hankkeen lopussa.

Mitä itsearvioinnissa pohditaan?

Itsearvioinnissa pitäisi aina pystyä vastaamaan kolmeen kysymykseen.

- Teimmekö mitä lupasimme?
- Saimmeko aikaan muutosta?
- Teimmekö oikeita asioita?

Seuraavat kysymykset auttavat arvioinnin suunnittelussa.

1. Miksi arviointi tehdään? Mitkä ovat sen tarpeet?
2. Mitä arvioidaan? Mitkä ovat arvioinnin kohteet?
3. Mitkä ovat arvioinnin tavoitteet?
4. Kenen näkökulmasta ja kenelle arviointi tehdään?
5. Mitä resursseja on käytettävissä? Aikataulut, muut resurssit, toimijat?
6. Miten arviointi toteutetaan? Millaista tietoa tarvitaan ja miten se kerätään, miten tieto dokumentoidaan? Miten arviointitietoa käsitellään ja tulokset koostetaan?
7. Miten hyvät käytännöt otetaan käyttöön ja juurrutetaan?

Ketkä osallistuvat itsearviointiin?

Itsearviointi on prosessi, joka tarvitsee oman vastuuhenkilönsä tai -ryhmänsä. Itsearvioinnin tekijä on usein joku hankkeessa työskentelevistä muun työnsä ohella.

Arvioinnissa voidaan käyttää ulkopuolista arviointiapua etenkin, jos arviointi tai käytettävä menetelmä ei ole projektin henkilökunnalle tuttu.

Hankkeiden itsearviointiin voi osallistua hankehenkilökunnan lisäksi ohjausryhmä ja rahoittajan edustaja. Arviointiin voidaan ottaa mukaan myös kohderyhmän ja tärkeimpien yhteistyökumppaneiden edustus.

Millaisia menetelmiä itsearvioinnissa voi käyttää?

Itsearvioinnissa voi käyttää monia eri menetelmiä. Alla on muutamia menetelmävinkkejä itsearviointiin.

SWOT-analyysi

SWOT-analyysissä arvioidaan toiminnan vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia. SWOT-nelikenttä voidaan täyttää joko ryhmässä tai jokainen voi täyttää sen itsenäisesti. Se käydään läpi yhteisesti, jolloin jokainen arviointiin osallistuva esittää oman näkemyksensä.

Itsearviointikysely

Itsearviointikyselyssä osallisilta voidaan kerätä mielipiteitä ja näkemyksiä määrällisessä ja laadullisessa muodossa. Määrällistä tietoa ovat myös muun muassa asiakas- ja osallistujamäärät.

Kuvastin-menetelmä

Kuvastin on oman työn itse- ja vertaisarviointimenetelmä, ja sillä pyritään tuomaan esiin työntekijälle kertynyttä hiljaista tietoa. Menetelmässä työntekijä arvioi toimintaansa asiakastilanteessa.

- Työntekijä kirjaa pohdintojaan valitsemansa asiakkaan kanssa tehtävästä työstä itsearviointilomakkeeseen ja koostaa vertaisryhmälle kuvauksen asiakasprosessista.
- Sitten käydään yhteinen keskustelu, jossa pohditaan työntekijän ryhmään tuomia asiakastyön ongelmia ja kysymyksiä, ja esitetään toimintavaihtoehtoja, tulkintoja ja ratkaisuja.

Itsearvioinnin oppaita

Björkqvist, Leena (toim.) 2014: [Kartta, kompassi & kalenteri. Projektiarvioinnin opas \(jml.kapsi.fi\)](#).[↗] Metropolia AMK.

Kivipelto, Minna, Heinonen, Hanna, Larivaara, Meri, Johnsson, Pia-Maria, Kotiranta, Tuija, Vierros, Anne, Vuorenmaa, Maritta, Maijanen, Susanna & Tulonen-Tapio, Johanna: [Kaste-ohjelman valtionavustushankkeet \(pdf 444 kt\)](#).[↗]
Näkökulmia osahankkeiden arviointiin. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos.

Koivisto, Juha, Pohjola, Pasi ja Blomqvist, Pia (2017) [Ennen-aikana-jälkeen](#).[↗] Arviointiopas kehittäjille. Työpapereita 44/2017. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos.

Kokko, Riitta-Liisa (toim.) 2013: [Työllistämishankkeiden arvioinnin näkökulmia](#).[↗] Työpaperi 40/2013. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos.

Merenmies, Jaana & Saukkola, Pekka: Kehittäjä – opas itsearviointiin ja jatkuvaan parantamiseen sosiaalisesti työllistävillä organisaatioille. Suomen punainen risti, Response-projekti.

Yliruka, Laura 2006: [Kuvastin. Refleksiivinen itse- ja vertaisarviointimenetelmä sosiaalityössä \(pdf 1,34 Mt\)](#).[↗] STAKESin työpapereita 15/2006.

Itsearvioinnista muualla verkossa

[Arviointi \(A-klinikkasaatio.fi\)](#).[↗]

[Arviointi ja tiedon tuottaminen systemaattiseksi sosiaali- ja terveystieteiden järjestöihin](#).[↗] (Artsi-opas.fi).[↗]

[Järjestöarvioinnin ilmansuuntia -opas \(pdf 817 kt\)](#).[↗]

Päivitetty: 7.12.2023